

ДМИТРИЙ ГЛУХОВСКИ ВСЕКИМУ СВОЕТО

Част 7 от „Разкази за родината“

Превод от руски: Васил Велчев, 2017

chitanka.info

Напоследък Пчелкин съвсем изгуби спокойствие. Дори след изморителния работен ден, дори след ежеседмичното набиване на канчета в премиерския кабинет и дори след посещенията в закрития мъжки клуб на Кузнецки мост — точно срещу приемната на ФСБ — той дълго се въртеше в леглото, мачкаше и усукваше копринените чаршафи, ръмжеше неразбираемо в отговор на сънено-съчувствените въпроси на съпругата си и ходеше до кухнята, за да гълта уиски с вода.

Пречеше му да спи не съвестта, не нощните кошмари, не неплатените данъци.

След седмица Пчелкин щеше да навърши петдесет. Възрастта, когато става очевидно, че ти е останало да изживееш по-малко от половината от отредения ти срок, но ако се съди по средната продължителност на живота в страната, всъщност доста по-малко. Възрастта, когато разбираш, че пред теб чака старостта с неизменния си комплект атрибути: оплешивяване, самота, ревматизъм, високо кръвно и физическо отпадане. И слава богу, ако не е онкологията. Когато погледнеш назад, всичките изживени от теб четирийсет и девет години и четирийсет и девет седмици внезапно ти заприличват на подборка от доста незабележителни семейни и официални снимки. Доста лоша подборка, ако трябва да сме честни, и не особено богата.

Да, Пчелкин очакваше тази дата добре подготвен. Поне не му се налагаше да си задава въпроса: „И какво постигнах в този живот?“. Пчелкин беше постигнал много. Той беше министър. А, и между другото, беше баща на двама забележителни, вече пораснали синове, които учеха в колежа „Сейнт Мартинс“ в Лондон. Нима това не е щастие?

Пчелкин, както, между другото, и всички членове на правителството, не беше вярващ и влизаше в храмовете само по молба на пресслужбата. Не разчиташе на задгробния живот, затова гребеше с пълни шепи от този. По убеждения причисляваше себе си към хедонистите и за него министерският портфейл беше неизчерпаем кладенец на удоволствия.

Пчелкин влезе в голямата политика по призив — призоваха целия университетски курс, и него също. Дотогава градеше кариера в частния сектор, и то доста успешна. Специалността му беше добра: управление при криза. Задачата винаги беше една: в определения

бюджет на западащо предприятие да успее да намери средства за неговото възраждане, без да ощети и себе си.

Първоначално твореше чудеса с бюджетите на дребни търговски фирми, после управляваше бюджетите на металургични заводи, след това усвояваше бюджетите за възстановяването на затъващи корпорации. Пчелкин се отнасяше към поверените му компании с известно съчувствие — както примерно хирургът се отнася към оперирания. В резюмето си включваше само триумфите, но и Пчелкин като всеки хирург си имаше своето гробище. Е, какво от това? Понякога пациентът просто не е издръжлив! В края на краищата оцелелите бяха повече, затова всеки следващ клиент на Пчелкин беше по-голям от предишния.

Той си беше избрал подходящ смисъл на живота: развитието. От правилно усвояния бюджет на агрокомпания към правилно усвояния бюджет на въглищна мина, а оттам — към правилно усвояния бюджет на затънал нефтохимически завод. Все по-доходно. А когато пред него заблестя със златистоалени лъчи Князът на всички бюджети — бюджетът на Руската федерация, Пчелкин разбра: успял е в живота.

Оттогава минаха няколко години.

Материалното вече не интересуваше Пчелкин. И списание „Форбс“ не го включваше в своите класации само по негово настояване, породено от присъщата му скромност.

Вече и децата му, които учеха в Лондон в художествен колеж, можеха до края на живота си да се занимават само с изкуство, без да мислят за насъщния си. Че и техните деца. И децата на децата им. И така чак до седмо коляно.

За среща с Пчелкин човек вече трябваше да се записва половин година по-рано, а всичките му секретарки, доставени от елитна модна агенция, му бяха послушни наложници.

Вече и Сейнт Мориц му беше доскучал, и Маями, и досадното жужене на двигателите на Формула 1 по тесните улици на Монако. Над главата на Пчелкин освен бездънните и необитаеми сини небеса се намираще и стъклен таван. Той не можеше и да се надява да се издигне по-високо от мястото, на което седеше. Затова и се депресираще.

И в дългите безсънни нощи в навечерието на петдесетгодишнината си, докато си правеше изводи за мълниеносната

си кариера, Пчелкин изведнъж започна да си задава въпроса: и това ли е всичко?

Беличкият автобус ПАЗ спря и гъгниво избибитка. Не можеше да стигне до дома на Пронин: наред пътя зееше бездънна яма, която се беше превърнала във вход към чистилището за десетки автомобилни окачвания.

Семьон допуши цигарата си, загаси фаса в капака от кутията латвийски шпроти и с три скока се озова до стъпалата на автобуса. Шофьорът му кимна навъсено, пазът се лашна напред и се заклати по обградените с дървета улици на стария Иркутск, като се тресеше така, сякаш се движеше по минно поле.

След като събра и останалите, шофьорът потегли извън града. Сега вече Семьон можеше да се увие в шубата и да поспи: до мястото имаше час и половина път. В началото по прилично шосе, ремонтирано заради извънредното заседание на Госсъвета, после по бетон и накрая, в самите дълбини на гората, по широка просека, изровена от огромните колела на форвардерите.

Семьон познаваше добре работата си и я обичаше. Беше ѝ посветил навярно целия си съзнателен живот с изключение на военната служба и двете излежани присъди — за злонамерено хулиганство и за обир.

Семьон страдаше от разстройство на речта и ако някой го попиташе защо не иска да смени механичната си и отегчителна работа нито за търговия на сергията на приятеля от ученическите години, нито за възможността да заработва допълнително от строителството на вили за московските буржоа, той не можеше да даде смислено обяснение.

А целият номер беше в това, че като си набелязваше плана за деня и го изпълняваше стриктно до вечерта, превръщайки своите двеста квадрата борова или друга иглолистна гора в акуратни бели пънчета, Семьон ясно усещаше: от това, което върши, има резултат. Той, Семьон, оставяше след себе си следа на тази земя. Пък и му беше приятно всъщност: систематично, метър след метър да разчиства гората. И не защото Семьон не обичаше дърветата — обичаше ги така, както мравката обича листната въшка. Удоволствието беше същото

като онова, което изпитваше при бавното задраскване на квадратчето с потопен вражески четирипалубен кораб в играта „Морски бой“ или от планомерното запълване с отгатнати думи на кръстословицата в „Комсомолская правда“...

И когато в края на всяка своя смяна Семьон оглеждаше осеяното с пресни пънове поле, той изпитваше нещо... Не точно щастие, а увереност — в себе си, в своето бъдеще, в своето минало.

Той вършеше добро, нужно дело.

Пък и можеше да си заделя тайно от дървата.

Започна да се занимава с това още когато се налагаше да работят с бензинова резачка „Дружба“ и изобщо без наушници, а дървените трупи се извозваха с допотопните трактори ТТ-4. Но оттогава страната си стъпи на краката, появиха се и наушници, и фински резачки.

И ето, че родната дърводобивна промишленост се приготви за решаващ скок напред: фирмата, в която работеше Пронин, закупи американски харвестъри. Шестколесните чудовища с мощни циркулярни резачки върху разгъваща се стрела манипулатор бяха боядисани в крещящо червен цвят и поглъщаха един хектар гора за три работни смени.

След като огледа със съмнение групичката работяги, които се бяха струпали около лъскавата, добре поддържана машина, заместник-директорът избра Семьон — заради това, че цветът на кожата му не беше толкова пръстен, колкото на останалите, бялото на очите му си беше бяло и ръцете му не трепереха. Освен това лицето му изглеждаше прилично: на него нямаше следа нито от махмурлук, нито от класова омраза. Вътрешната хармония на Семьон привличаше вниманието на околните.

— Пронин — рече заместник-директорът, след като си пошушука с бригадира, — искаш ли да се научиш да работиш с тази машина?

Семьон кимна с достойнство.

Пчелкинский мерcedes S-класа се носеше по специалната разделителна лента^[1] с пуснат буркан и с магическия триграматон АМР върху номера и от време на време пускаше алармата, за да изгони от пътя зяпналите катаджии. Изтегналият се на задната седалка министър за трети път препрочиташе първата страница на „Комерсант“. Смильът на статията си оставаше недостъпен за него:

вместо аналитичните сметки на експертите в главата му се носеха натрапчивите мисли за вечността.

Предишната вечер Пчелкин изобщо не можа да спи. И тези безсънни часове му стигнаха, за да преживее наново всички вече отминали години, да се върне в тях не като участник, а като съдия, да огледа делата си не с човешки очи, а от височината на птичи полет.

Така и не го напускаше, не отстъпваше тревожещият го въпрос: нима наистина в този свят няма нищо по-високо от регистрационните номера АМР и Френските Алпи, нима той, Пчелкин, вече е достигнал пика на гастрономическата наслада в парижкото Tour d'Argent, пика на еротичната в един чудесен хотел в Лас Вегас и пика на земното могъщество, като е оглавил своето министерство и е получил достъп до Бюджета на бюджетите. Щастлив е онзи човек, който завършва пътя си към върха на стари години и от него прекрачва директно в бездната на вечността. Жалко за онзи, който се е сдобил с всичко до петдесетгодишна възраст и го е обхванала суката. Не е ли най-добре да свърши като Майкъл Джексън, помисли си даже малодушно Пчелкин, докато с половин ухо слушаше новините.

Внезапно нареди на шофьора да направи завой и да подкара към храма „Христос Спасител“. Спря в подножието на мраморно белия блок, вдигна глава, погледна към купола, въздъхна тежко, вдигна ръка, за да се прекръсти... Но ръката не му се подчини и увисна като камшик край тялото.

— Не, по-добре йога — прошепна Пчелкин.

Когато пристигна в министерството, той се затвори в кабинета си, изгони дори секретарката, която в момента се считаше за негова фаворитка, и отпусна глава на гърдите си. Ама какво става с него? Защо изведнъж нещата, които до момента се оказваха преизпълнени със смисъл, сега му изглеждаха празни и безполезни... И дори усвояването на бюджети, делото на живота му, за миг изгуби в очите му сакралното си значение.

— А за какво са ми? — плахо прошепна той на себе си.

Интеркомът прошумоля и фаворитката измяука, че пред вратата му стои притесненият първи заместник. Отначало на Пчелкин му се прииска да го прати по дяволите, но се отказа: в такъв момент му беше страшно да остава насаме със себе си.

Първият заместник се усмихваше подмилкващо, пристъпваше меко и гледаше в пода. Точно той носеше на Пчелкин за подпис всички документи, които помагаша на министъра да уреди своя живот — и живота на своите заместници. Обикновено в момента на подписването шарещите им погледи се срещаха и блуждаещата усмивка на заместника се отразяваше в лицето на министъра. Но сега очите на Пчелкин бяха черни и мъртви като два стъпкани фаса. Докато поднасяше към покорно чакащия завъртулката на подписа му лист хартия колекционерската си писалка „Монте грапа“, която бе отпратила в приятелски компании и далечни офшорки не един милиард, Пчелкин изведнъж изпита съмнение. Ръката, която одева не се беше вдигнала, за да направи кръстния знак на гърдите му, отново отказа да му служи. Писалката „Монте грапа“ падна на дъбовата маса с глух звук, сякаш се затваряше капакът на ковчег.

— Какво ви има, Филип Андреевич? — изплашено попита първият заместник. — Изведнъж пребледняхте!

— Излиза ми се на въздух, Дениска — отвърна със слаб глас Пчелкин. — Никакви пътувания ли не ни се очертават?

— Ще организираме! — закима с готовност заместникът. — Искате ли в Иркутск например? Там дърводобивниците усвояват нова техника, американска. Повишава ефективността и е по-екологична.

— Ами дори в Иркутск да е — съгласи се вяло Пчелкин. — Тук всичко ми дотегна — оплака се той.

С едно неуловимо движение като на течнометалния Терминатор Т-1000 първият заместник се преля от мястото си край бюрото на ръководителя до двукрилата врата и изчезна през нея. Миг по-късно от приемната долетя гласът му — преобразен, началнически и дори страховит:

— Да, да, и пресата! Организирайте по-бързичко самолет! Утре сутрин! Никакви но!

— Не бива пресата... — помоли Пчелкин, но толкова тихо, че желанието му остана нечуто.

Остатъкът от деня прекара като в мъгла, без да подпише нито един важен документ. Изглеждаше болнав, никого не приемаше, изпрати секретарката в най-близката книжарница, за да му вземе албуми с изгледи от Тибет, Соловец и фотоснимки от телескопа „Хъбъл“.

— Трябва да има и нещо друго... — шепнеше той, опрял чело в хладното стъкло, докато се взираше сляпо надолу към кипящата от живот Москва. Когато разгорещената от бързането секретарка се върна в приемната, Пчелкин вече не беше в кабинета.

След като се прибра у дома, той глътна едно приспивателно и се хвърли в леглото. Много му се искаше утре да настъпи по-бързо или изобщо да не настъпва. Незнайно защо му се струваше, че всичките му проблеми ще се разрешат от само себе си. Таблетките сънотворно се разтваряха в уискито, разпръскваха около себе си мастилен облак, който обгърна първо съзнанието на Пчелкин, а след това и целия свят.

На следващия ден първият, който посрещна паза на сечището, беше генералният директор на фирмата. На заден план все още пушеше след скоростния преход по горския път опръскан с кал лендкрузер с десен волан. Под очите на генералния директор се виждаха тъмни торбички и той пушеше цигара след цигара.

— Мъжаги! — извика той, докато се приближаваше към изсипващите се от автобуса сънени работници.

Те наостриха уши, както преди почти седемдесет години бяха наострили уши техните баби и дядовци, когато веднъж чуха от Йосиф Висарионович уплашеното „Братя и сестри!“ вместо обичайното презрително „Другари!“.

— Мъжаги — огледа ги преценяващо генералният директор. — При нас идва министър. Да огледа стопанството. Новата техника. Довечера ще е тук. Трябва някой от нашите да му демонстрира... Хайде ти — посочи той с възлестия си пръст Пронин.

— Аз тъкмо такавата, Сергей Валентинич, точно този го назначих наскоро — забърбори в ухото му заместникът.

— Много правилно — одобрително кимна генералният директор. — И всички китайци ги разкарайте по-надалеч! Че да не вземат да дойдат от телевизията...

В момента, в който на сечището се изсипаха телевизионерите като херолди на пристигащия барон, Пронин вече доста уверено режеше с харвестъра борове с половинметрова дебелина. Всеки път, когато поредното дърво се наклонеше и се стовареше с грохот на земята, по лицето на Семьон се разливаше блаженство. И той си

мислеше, че сега вече никога няма да зареже тая работа. Сега беше готов да работи и две смени и нека шибаният Китай да се задуши от наша дървесина!

Когато самолетът се снижаваше към проклетото иркутско летище, което беше погребало повече самолети от което и да е друго руско летище, на Пчелкин донякъде чак му се искаше отново да има мъгла или пилотска грешка, или твърде къса писта.

Но не се случи нищо. Само му се догади при приземяването, но след всичко изпито по време на полета това беше напълно разбираемо.

— А после поемаме към Байкалчето — подмилкващо ромолеше първият заместник, докато настаняваше Пчелкин в изпратената от градската администрация правителствена кола. — Въздухът е свеж, ще ви разведри...

Но екзистенциалната депресия вече беше достигнала почти до гърлото на министъра и се наложи да отложат за малко качването в колата.

И после, когато кортежът се понесе през защитените байкалски гори, в освободената от мътилката министерска душа изведнъж се излюпи нещо... Предчувствие... Предчувствие за откровение!

Пчелкин се надигна от дивана, премести се по-близо до шофьора, както малко момче се намъква между двете предни седалки, и като се опитваше да сдържи нарастващия трепет, започна да го подръчква:

— Давай! Давай!

Сега ще стане нещо, мислеше си той. Нещо ще се случи. Това безсмислено пътуване до Иркутск не се е появило без причина. Самата съдба, която е забелязала терзанията му, готви отговор на въпроса му. И той ще изслуша присъдата ѝ, колкото и сурова да е тя.

И ето, затъвайки в рядката кал, на входа към сечището се подредиха седемте коли от кортежа. Пчелкин и всичките му заместници смешно заподскачаха по мъничките островчета твърда земя, напразно стараейки се да опазят скъпите си италиански обувки. Следваха ги журналистите и дошлите да се срещнат с министъра стопани на дървообработващата компания.

Поведоха Пчелкин покрай харвестърите и форвардерите, а генералният директор непрекъснато нареждаше, че с новата американска техника производителността на труда ще нарасне десетки пъти и че с такава скорост на работата ще може просто за броени месеци да се обработят всички гори на десетки километри около Иркутск — само ако имаме разрешение, Филип Андреевич, само ако имаме разрешение...

Но Филип Андреевич почти не го чуваше — той се вслушваше в себе си. Къде е то? Онова нещо? Как ще се прояви? Ще се разтворят небесата? Или храстът ще му проговори?

— Ето го нашия стахановец — генералният директор посочи седналия в кабината на харвестъра Пронин. — Семьон... ъъ... Семьон.

Пчелкин неохотно вдигна очи и изведнъж сърцето му пропусна един удар.

Лицето на работника, който седеше зад волана на харвестъра, се различаваше от лицата на всички останали, които досаждаха на министъра.

В него не се забелязваше суетливост, раболепност, тревога. Човекът гледаше Пчелкин спокойно, като че ли дори равнодушно, сякаш се намираше в координатна система, в която той се считаше за точка на минимума, а стоящият до него министър — за точка на максимума. Това не беше лицето на механизатор, а безстрастната маска на оракул.

И Пчелкин, за огромна радост на телевизионните оператори, се качи в кабината на харвестъра.

— А тази ръчка за какво е? — с почти угоднически глас попита министърът Пронин, като вътрешно се укоряваше, че се стеснява да отхвърли предразсъдъците, че се стеснява да говори за най-важното...

Пронин сви рамене, като гледаше внимателно министъра. Нима затова си дошъл тук, изтълкува онзи жеста му. И се претраши.

— Какъв е смисълът на живота? — попита той гръмко. Заместниците му наостриха уши, звукооператорите протегнаха в кабината мъхнатите микрофони, монтирани на дълги прътове, а Пронин възнагради Пчелкин с продължителен поглед.

Устата на оракула се отвори...

— Да се реже! — произнесе той с тръбен глас. — Да се усвоява!

И посочи с широк жест оредяващата смесена гора. Тълпата се оживи. В един глас забърбориха всички заместник-министри и заместник-директорите на фирмата, и кореспондентите със своите оператори.

Пчелкин млъчеше. В съзнанието му избухваха и гаснеха вселени, през него струяха енергийните потоци на света и велики истини, скрити под муселинени покривала, послушно се разкриваха пред погледа му.

Как се беше осмелил да се усъмни в това, че съществуването му от самото начало е било изпълнено със смисъл? Кой му беше позволил да пожелае друго, освен онова, за което го беше предопределил Господ?

— Благодаря — хрипливо промълви Пчелкин и облиза устните си. — Вие ми дадохте сили да продължа напред.

Пронин се усмихна, сви рамене, натисна педала за газта. И огромният харвестър с двете дребнички фигурки вътре бавно потегли по безкрайната горска пътека, водеща право към огромното залязващо слънце.

[1] Пътна лента със специален режим на движение. В Москва е широка колкото един автомобил и през социалистическите времена е била използвана само от правителствени автомобили. — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.